

STYRELSEN

PROTOKOLL 12/2023

Sammanträdestid:

15.12.2023 kl. 10.00 - 11.18

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Ordinarie:

Wille Valve	ordförande
Anna Holmström	vice ordförande
Leena Pokela	ersättare
Cita Nylund	ledamot § 91-94, 96-97
Jan Salmén	ledamot
Ulf Weman	ledamot

Övriga närvarande:

Jun Nagamori	chefsöverläkare
Ulrika Österlund	ekonomichef
Terese Åsgård	personalchef
Pia Hollsten-Friman	vårdchef
Arsim Zekaj	minister
Bengt Michelsson	avdelningschef

Föredragande:

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Protokollföreläsare:

Solveig Gestberg, administratör

Protokolljustering:

Mariehamn 15.12.2023

Ordförande:

Wille Valve

Föredragande:

Jeanette Pajunen

Protokolljusterare:

Leena Pokela

STYRELSEN

Sammanträdestid:

Fredagen den 15 december 2023 kl. 10.00

Sammanträdesplats:

Konferensrum 1-2

Paragraf	Ärenden
§ 91	Sammankallande och beslutsförhet
§ 92	Justering av protokoll
§ 93	Föredragningslistans godkännande
§ 94	Etikkommitté på ÅHS
§ 95	Prehospitala nyckeltal
§ 96	Inkommen begäran om förlikning
§ 97	Övriga ärenden <ul style="list-style-type: none">- Kösituationen på ögonkliniken- Patientenkäten

Ordförande

Wille Valve

Enligt uppdrag:

Solveig Gestberg, administratör

SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 91 FÖRSLAG: Sammanträdet förklaras lagligen sammankallat och beslutfört.

BESLUT: Enligt förslag.

JUSTERING AV PROTOKOLL

§ 92 FÖRSLAG: Protokoll förklaras justerat när det har undertecknats av mötets ordförande och en på mötet utsedd protokolljusterare samt kontrasierats av föredragande.
Föreslås Leena Pokela

BESLUT: Enligt förslag.

FÖREDRAGNINGSLISTANS GODKÄNNANDE

§ 93 FÖRSLAG: Beslutar att föredragningslistan godkänns.

BESLUT: Föredragningslistan godkänns med tillägget aviserat ärende under § 96
Inkommen begäran om förlikning och under § 97 läggs Övriga ärenden med tillägget
Patientenkäten.

§ 94

ETIKKOMMITTÉ PÅ ÅHS

Beredare: förvaltningsöverläkare Per-Anton Westerberg

per-anton.westerberg@ahs.ax

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

jeanette.pajunen@ahs.ax

Medicinsk och vårdvetenskaplig forskning är en viktig del av hälso- och sjukvårdens uppdrag, som förstärker och utvecklar kärnverksamheten och utbildningen inom vårdyrken. En stor andel av ÅHS medarbetare är genom studier vid högskola, eller vid sidan av sin tjänstgöring delaktiga i forskningsprojekt.

Forskning som omfattat patienter, deras biologiska prover eller känsliga personuppgifter regleras i lagen om medicinsk forskning (488/1999), och förordning om läkemedelsforskning (536/2014). Bland övriga lagar som skall följas är främst patientlagen (785/1992), läkemedelslagen (395/1987), dataskyddslagen (1050/2018), biobankslagen (688/2012). Särskilda regler gäller för registrerade kliniska läkemedelsprövningar. Bindande författningar utgörs av Europarådets konvention om mänskliga rättigheter och biomedicin, Eus direktiv om kliniska prövningar och EUs allmänna dataskyddsförordning (EU 2016/679).

En regional etisk kommitté som skall följa, styra och bedöma behandlingen av forskningsetiska frågor inom sitt område tillsätts av sjukvårdsdistriktets styrelse.

Lagens 18 paragraf reglerar etiska kommitténs sammansättning:

En ordförande och minst sex andra medlemmar, varav en är viceordförande. Det skall finnas behövt antal suppleanter. I kommittéen skall finnas företrädare för forskningsetik, medicinsk, hälso- eller vårdvetenskap och juridik. Minst två medlemmar skall var lekmän.

Sjukvårdsdistriktet skall göra en anmälan till den nationella etiska kommittéen om tillsättande av en regional etisk kommitté, ändringar i denna samt kontaktinformation.

ÅHS styrelse tillsatte 28.8.2023 paragraf 97 för tiden 1.1.2020 till 31.12.2023

etikkommitté enligt:

Chefläkare, ordförande

Marika Nordberg, vice ordförande

Byråsekreterare, sekreterare

Kvalitetssamordnare

Professor Pierre Dönnes

Anders Westermark

Per-Anton Westerberg

Harriet Lindeman

Katarina Gäddnäs

§ 94

ETIKKOMMITTÉ PÅ ÅHS (forts)

Ersättare
Dan Gustafsson
Katarina Witting
Hanna Hagman
Rainer Juslin

Under 2023 har det skett förändringar i sammansättningen så att en förvaltningsöverläkare anställts 16.9.2023 Per-Anton Westerberg, i vars uppdrag ingår att leda den etiska kommittén. Solveig Gestberg, ny sekreterare, Pia Hollsten-Friman, vårdchef ersätter kvalitetssamordnare.

Nuvarande Etikkommitté:
Ordförande Per-Anton Westerberg, Förvaltningsöverläkare, Med Dr
Vice ordförande Marika Nordberg, överläkare Med Dr
Sekreterare, Solveig Gestberg administratör
Pia Hollsten-Friman, vårdchef
Pierre Dønnes, professor
Anders Westermark, överläkare, docent
Harriet Lindeman
Katarina Gäddnäs

Ersättare:
Dan Gustafsson, överläkare Med Dr
Katarina Witting
Hanna Hagman
Rainer Juslin

FÖRSLAG:
Ärende förslag till styrelsen att för tiden 1.1.2024 – 31.12.2027 tillsätta:
Ordförande Per-Anton Westerberg, förvaltningsöverläkare,
Vice ordförande Marika Nordberg, överläkare Med Dr
Sekreterare, Solveig Gestberg administratör
Pia Hollsten-Friman, vårdchef
Pierre Dønnes, professor
Katarina Gäddnäs
Hanna Hagmark
Dan Gustafsson, överläkare Med Dr
Erica Boman, Md Dr, forskare vårdvetenskap
Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör
Adeline Gripenberg, dataskyddsombudsman

Ersättare:
Anders Westermark, överläkare, docent
Harriet Lindeman

§ 94 **ETIKKOMMITTÉ PÅ ÅHS (forts)**

Katarina Witting
Rainer Juslin

Föreslår att samtliga även ersättare kallas till sammanträden och får ta ställning till projekten. Detta för att få beslutsfört möte och hantera jävsituationer.

BESLUT:
Beslöts enligt förslag.

§ 95

PREHOSPITALA NYCKELTAL

Beredare: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen jeanette.pajunen@ahs.ax

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Landskapsregeringen har den 26.10.2023 fattat ett beslut gällande rapporteringsskyldigheter för prehospitala nyckeltal.

Enligt landskapsförordning (2014:10) om prehospital akutsjukvård 6 § ska Ålands hälso- och sjukvård årligen ta fram nyckeltal för den prehospitala akutsjukvården och årligen delge dem landskapsregeringen.

Ovanstående har inte skett eftersom ÅHS inte har tillgång till dessa nyckeltal utan i sin tur behöver få dem dels från polismyndigheten/alarmcentralen och Mariehamns stad/räddningsverket.

Nyckeltalen ska omfatta en kommunvis uppdelning av

- 1) antalet och andelen larm i angelägenhetsklasserna A och B som nåtts av en enhet för den första insatsen inom 8 respektive 15 minuter från larmet samt det totala antalet larmuppdrag för den första insatsen,
- 2) antalet och andelen larm i angelägenhetsklass A och B som nåtts av ambulans med sjukskötarbemannning inom 30 minuter från larmet,
- 3) antalet alarm i angelägenhetsklass C som nåtts av en ambulans inom 30 minuter från larmet,
- 4) antalet och andelen alarm i angelägenhetsklass D som nåtts av en ambulans inom två timmar samt
- 5) relevant statistik som gäller prehospital akutsjukvård och transport i luftrummet och till sjöss, såsom insatstider och uppdragsklassificeringar.

Bilagor:

Bilaga 1. ÅLR 2023/7846 – Prehospitala nyckeltal

FÖRSLAG:

Styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård ber polismyndigheten och Mariehamns stad tillse att ovanstående uppgifter årligen delges ÅHS så att landskapsförordning (2014:10) kan efterföljas. Styrelsen återkommer i ärendet i februari månad.

BESLUT:

Enligt förslag.

Delgivning:

Polismyndigheten Johan Pawli

Mariehamns räddningsverk Karl Nordlund

§ 96

INKOMMEN BEGÄRAN OM FÖRLIKNING

Beredare: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen jeanette.pajunen@ahs.ax

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

KST:s förslag till förlikning daterat 4.12.2023

Kommunernas socialtjänst (KST) har begärt att Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) ska ta ställning till ett förlikningsförslag enligt vilket ÅHS skulle återbetala 1/3 av de fakturerade, och av Mariehamns stad (MH) betalda, bäddavgifterna som uppstått vid ÅHS efter att en klient bedömts utskrivningsklar. Förlikningsförslaget har föregåtts av ett möte 16.11.2023 mellan ÅHS, KST och MH. Vid mötet framfördes att ÅHS inte ansåg att det fanns grund för någon uppgörelse men KST önskade att frågan skulle hanteras i styrelsen och har nu återkommit med sitt skriftliga underlag för begäran. Begäran om återbetalning från KST har varit ett informationsärende vid styrelsens möte 16.6.2023 varefter det hanterades på tjänstemannanivå. KST har sedan på nytt aktiverat ärendet under hösten 2023.

Bakgrund

ÅHS har genom ett utskrivningsmeddelande daterat 16.12.2021, vilket har delgivits hemkommunen, MH, 17.12.2021, meddelat om att klienten i fråga var utskrivningsklar. Denna typ av utskrivningsförfaranden regleras i 18 § landskapslag om hälso- och sjukvård (ÅFS 2011:114, "LL om hälso- och sjukvård"). Efter delgivningen av meddelandet har MH fakturerats för bäddavgiften. MH har initialt bestrid betalningsansvar och gjort gällande att KST skulle vara betalningsansvarig. Faktura för bäddavgifter har våren 2022 tillställts KST som i sin tur bestridit betalningsansvar. Efter att både MH och KST bestridit betalningsansvar har ÅHS låtit göra en rättslig utredning om betalningsansvaret. Med stöd av denna utredning har ÅHS riktat förnyat betalningsanspråk mot MH. Detta betalningsanspråk baserar sig på 18 a § LL om hälso- och sjukvård, vilket stadgande reglerar dels om hemkommunens betalningsansvar för bäddavgifter som uppstår efter att en klient bedömts utskrivningsklar, dels om tidpunkten för när betalningsansvaret vid dylika meddelanden övergår på hemkommunen. MH har i november 2022 reglerat den fakturerade bäddavgiften, helt i enlighet med ÅHS:s förnyade betalningsuppmaning. Bäddavgiften har uppgått till 1 260 euro/dag och MH har med anledning av ÅHS:s betalningsanspråk betalt en bäddavgift om totalt 406 014 euro.

MH har i anslutning till betalningen till ÅHS anfört att MH anser att rikta återkrav mot KST gällande den reglerade bäddavgiften då MH anser att KST, i förhållande till MH, är det organ som är ansvarigt för den typ av vård som den utskrivningsklara klienten var i behov av efter utskrivningen.

KST har motiverat sitt förslag till förlikningsavtal med ÅHS, innebärande återbetalning av en del av det belopp som redan erlagts av MH, att det är fråga om ett specialfall där man bl.a. ska beakta tidsaspekten, tidpunkten för utskrivningen, att det var fråga om en klient som under många år erhållit sjukhusvård, att meddelandet inte föregåtts av kontakter mellan ÅHS och KST, att vårdbehovet för klienten var oklart, att MH lovat

§ 96

INKOMMEN BEGÄRAN OM FÖRLIKNING (forts)

arrangera boendet för klienten, att ÅHS inte fakturerat MH enligt det utskrivningsmeddelande som gavs 10.10.2019 samt att klienten vid utskrivningsmeddelandet delgivet 17.12.2021 hade samma funktionsnivå som 10.10.2019.

Sammanfattningsvis gör KST inte gällande att ÅHS brutit mot lag i sin hantering av fallet men de nämnda omständigheterna skulle enligt KST motivera att ÅHS avstod från en del av den bäddavgift som MH betalt.

Bedömning

Betalningsansvar för en utskrivningsklar patient regleras i 18a § LL om hälso- och sjukvård. Betalningsansvaret åligger den utskrivningsklara patientens hemkommun. Vid tillämpning av nämnda lagrum uppkommer därmed ett rättsförhållande endast mellan ÅHS och hemkommunen. Hemkommunen är den part som är föremål för den rättsliga skyldigheten att ersätta upplupna avgifter för en utskrivningsklar patient. En uppfattning som samtliga berörda parter numera torde vara eniga om. I det här fallet är MH hemkommun.

I det ifrågavarande fallet har hemkommunens betalningsansvar gentemot ÅHS reglerats och utsläcpts då MH enligt ÅHS:s betalningsuppmaning har fullgjort sitt betalningsansvar.

Även tidpunkten för när hemkommunens betalningsansvar inträder regleras 18a §, 3 mom. LL om hälso- och sjukvård. Bakgrunden till bestämmelserna är att den kommunala sektorn ska vara skyldig att stå för kostnaderna för den socialvård som patienten behöver redan från dagen efter utskrivningen. Kommunerna ska inte kunna undgå/övervältra denna kostnad till landskapsmyndigheten genom att lämna patienten hos ÅHS på dess bekostnad medan man inom kommunen planerar hur man ska kunna fullgöra sitt ansvar att tillhandahålla socialservice. Genom bestämmelsen säkerställer lagstiftaren att det är i kommunens intresse att se till att kommunen de facto övertar ansvaret vid den tidpunkt som den lagstadgade ansvarsfördelningen mellan slutna vård och socialvård föreskriver.

ÅHS har ett motsvarande ärende under handläggning vid Ålands förvaltningsdomstol. Skulle ÅHS, på annan än strikt juridisk grund, påta sig ett eget betalningsansvar, och återbetala redan erhållen betalning är det inte osannolikt att det kommer att påverka bedömningen av ärendet i förvaltningsdomstolen då ÅHS har en skyldighet att agera sakligt och behandla likartade fall på samma sätt. Det att parterna i ett avtal formulerar att ärendet inte skulle ha prejudicerande verkan eller söka hemlighålla överenskommelsen har ingen betydelse för hur ett sådant avtal åberopas av andra parter vid liknande processer.

Anförda grunder

Som en grund för partiell återbetalning har KST anfört att ÅHS:s meddelande om utskrivning har givits inför en jul- och nyårshelg, och att det skulle ha varit kort

§ 96

INKOMMEN BEGÄRAN OM FÖRLIKNING (forts)

varseltid. Tiden för när betalningsansvaret inträder regleras som redan anförts i 18a §, 2 mom. LL om hälso- och sjukvård; hemkommunens betalningsansvar inträder tre vardagar, lördagar, midsommarafton, julafton och nyårsafton oräknade, efter att meddelandet har skickats. Om meddelandet skickats efter kl. 12.00 inträder betalningsansvaret efter fyra dagar. I och med att meddelandet är daterat 16.12.2021, det är delgivet 17.12.2021 och att betalningsansvaret har inträtt fr.o.m. 22.12.2021 kan konstateras att förfarandet är gjort helt enligt vad som är reglerat i lag. Att klienten var aktuell för utskrivning hade MH informerats om redan i augusti 2019. Under hösten 2019 hölls ett antal olika möten mellan berörda parter. Klienten bedömdes även som klinikfärdig 1.10.2019, och faktura skickades ut. Efter samråd mellan ÅHS och MH gjordes i oktober 2019 en överenskommelse om att ÅHS avstod från bäddavgiften och MH åtog sig att ordna boende omgående. ÅHS har följt upp situationen i december 2019 och under våren 2020. Då något annat boende inte ordnades informerades MH 15.12.2021 om att patienten skulle komma att skrivas ut. Denna information följdes sedan upp med det formella meddelandet som delgavs 17.12.2021. ÅHS har således informerat om utskrivningen i god tid och samarbetat med berörda parter under hela ärendets gång, ett förfarande i enlighet med gällande lagstiftning.

Den omständigheten att det var oklart vilken typ av vård klienten behövde efter utskrivningen är en omständighet som ÅHS inte ansvarar för. Det avgörande är att ÅHS till den delen på alla sätt det varit möjligt allt sedan 2019 bistått för att möjliggöra bästa möjliga omvårdnad för klienten även efter flytten från ÅHS. Att ÅHS inte fakturerat bäddavgifter från 1.10.2019 baserar sig på den överenskommelse som parterna ingick hösten 2019. I och med att den överenskommelsen inte hölls har ÅHS i december 2021 aviserat att klienten kommer att skrivas ut, vilket meddelande innebär att hemkommunens betalningsansvar träder in. Det att det dröjde efter utskrivningsmeddelandet tills det att annat boende ordnades för klienten är inte heller något som faller inom ÅHS ansvar. Således kan inte heller de argumenten anses berättiga till återbäring av erlagd bäddavgift.

För det fall att följderna av nu gällande lagreglering framstår som oskäliga bör berörda parter söka verka för en lagändring. Det ankommer inte på ÅHS att åsidosätta lagstiftningen.

FÖRSLAG:

De grunder som KST anført som skäl till att ÅHS skulle ingå begärd förlikning har ingen grund i gällande lagstiftning utan förefaller vila på allmänna skälighetsaspekter sett ut KST:s synvinkel. I och med att det inte föreligger något avtalsförhållande mellan KST och ÅHS bedöms argumenten inte motivera en återbetalning av den ersättning som erlagts enligt gällande lagstiftning. Skulle ÅHS frivilligt ingå en förlikning, där man återbetalar betald bäddavgift är det ett förfarande i strid med lag. Det ligger inte inom ÅHS mandat att disponera över sina medel på ett sådant sätt. Skulle beslut om att ingå förlikning ändå fattas finns det en uppenbar risk för att kravet på saklighet och likställdhet inverkar på andra betalningsanspråk mot andra hemkommuner.

§ 96 INKOMMEN BEGÄRAN OM FÖRLIKNING (forts)

Det erhållna förlikningsförslaget godkänns inte.

BESLUT:
Enligt förslag.

§ 97

ÖVRIGA ÄRENDEN

Kösituationen på ögonkliniken

Chefsöverläkare Jun Nagamori informerar.

Patientenkäten

Chefsöverläkare Jun Nagamori informerar.

FÖRSLAG:

Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

BESLUT:

Enligt förslag.

Hänvisning

Ålands hälso- och sjukvård
Styrelsen
Pb 1091
AX-22111 MARIEHAMN

Kontaktperson

Ylva Lindström, telefon +358 (0)18 25000 (växeln)
ylva.lindstrom@regeringen.ax

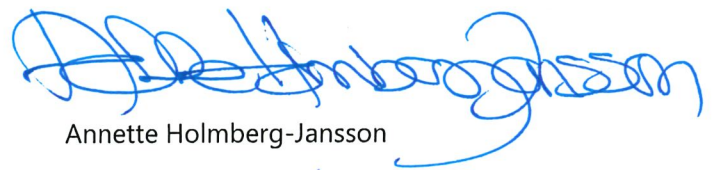
Ärende

Prehospitala nyckeltal

Enligt landskapsförordning (2014:10) om prehospital akutsjukvård 6 § ska Ålands hälso- och sjukvård årligen ta fram nyckeltalen för den prehospitala akutsjukvården och årligen delge landskapsregeringen nyckeltalen samt beslut som omformar den prehospitala akutsjukvården. Då det förekommit brister i rapporteringen i enlighet med förordningen uppmanar landskapsregeringen Ålands hälso- och sjukvård att följa de föreskrivna bestämmelserna.

Landskapsregeringen ber styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård att tillse att dessa uppgifter årligen delges landskapsregeringen.

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Byråchef

Ylva Lindström